

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2002/5 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:2003/4

Karar Günü:25.3.2003

Resmi Gazete tarih/sayı:1.11.2003/25276

İHTAR İSTEMİNDE BULUNAN : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

İHTAR İSTEMİNİN KONUSU : Tüzüğü'nün 46. maddesinin birinci ve 58. maddesinin ikinci fıkralarındaki düzenlemeleri, yapılan uyarıya rağmen 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 19. ve 31. maddelerine uygun hale getirmeyen Sosyal Demokrat Parti'ye, aynı Yasa'nın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi istemidir.

I- İHTAR İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 11.6.2002 günlü, SP.112 Hz. 2002/11 sayılı başvuru dilekçesinin gerekçeyi içeren bölümü aynen şöyledir:

"I- Giriş

Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün incelenmesinde; tüzüğün 46/1. ve 58/2. maddelerindeki düzenlemenin Siyasî Partiler Yasası'nın 19/4 ve 31. maddelerine aykırı olduğu tesbit edilmiş ve adı geçen partiden tüzüğünü 2 aylık süre içerisinde düzeltmesi 11.03.2002 tarihli yazıyla istenilmiş ve bu yazı 04.04.2002 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bu isteğe bu güne kadar cevap verilmediğine ilişkin tutanak eklidir.

II- İhtar İsteminin Gerekçesi

1- 2820 sayılı Siyasî Partiler Yasasının 19. maddesinin 4. fıkrasında; il yönetim kurulunun, parti tüzüğünün göstereceği sayıda üyeden oluşacağı ve bu sayının 7'den az olamayacağı hükmü öngörülmektedir.

Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün 46. maddesinin 1. fıkrası ise "İl yönetim kurulu, her ilde, il başkanı dahil en az beş, en çok onbeş üyeden kurulur" biçimindedir.

Görülüyor ki, il yönetim kurulu üye sayısının 7'den az olmamak üzere tüzükte kesin olarak saptanması zorunludur ve Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün 46. maddesinin 1. fıkrasının Siyasî Partiler Yasasının 19. maddesinin 4. fıkrasına aykırılık oluşturmaktadır.

2- 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasasının 31. maddesi "...yurt dışı temsilciliklerinin tüzüklerinde belirtilen yerlerde bulunacağı"nı belirtmektedir.

Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün 58. maddesinin 2. fıkrası ise "Merkez karar ve yönetim kurulunun kararı ile uygun ve gerekli görülen ülkelerde (özellikle Avrupa Birliği ve Avrasya ülkeleri) ve KKTC yurt dışı temsilcilikleri kurulabilir" biçimindedir.

Siyasî Partiler Yasası'nın 31. maddesi yurt dışı temsilcilerinin yerlerinin tüzükte belirtilmesini şart koştuğundan ülke ve şehir ismi de belirtilmek suretiyle Sosyal Demokrat Parti'nin Tüzüğü'nün 58. maddesinin 2. fıkrasının Siyasî Partiler Yasasının 31. maddesine uygun hale getirilmesi zorunludur.

Bu itibarla 2820 sayılı Siyasî Partiler Yasasının 12.8.1999 günlü, 4445 sayılı Yasayla değiştirilen 104. maddesinde, bir siyasi partinin bu Yasa'nın 101. maddesi dışında kalan emredici hükümleri ile diğer yasaların siyasî partilerle ilgili emredici hükümlerine aykırılık halinde bulunması sebebiyle o parti aleyhine Anayasa Mahkemesi'ne Cumhuriyet Başsavcılığınca re'sen yazı ile başvurulacağı belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün Siyasî Partiler Yasasında öngörülen emredici hükümlere aykırılığının giderilmesi için, Yüksek Mahkemenize başvurulması zorunlu görülmüştür.

III- Sonuç ve İstem

Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün 46/1. ve 58/2. maddelerindeki, Siyasî Partiler Yasası'na aykırılık oluşturan hükümlerinin Yasaya uygun duruma getirilmesi için adı geçen partiye Siyasî Partiler Yasasının 104. maddesi uyarınca ihtarla bulunulması arz ve talep olunur."

II- İNCELEME

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın ihtar başvurusu, işin incelenmesine ilişkin rapor, ilgili Anayasa ve yasa kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Cumhuriyet Başsavcılığı Sosyal Demokrat Parti Tüzüğü'nün 46. maddesinin birinci ve 58. maddesinin ikinci fıkralarındaki düzenlemelerin, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 19. maddesinin dördüncü fıkrasına ve 31. maddesine aykırı olduğunu, verilen süre içerisinde gerekli değişikliğin yapılmadığını ileri sürerek ihtar kararı verilmesi isteminde bulunmuştur.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 19. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan, "il yönetim kurulu, parti tüzüğü'nün göstereceği sayıda üyeden oluşur. Bu sayı 7'den az olamaz" biçimindeki kurala aykırı olarak, Parti Tüzüğü'nün 46. maddesinin birinci fıkrasında, "İl yönetim kurulu, her ilde, il başkanı dahil en az beş, en çok onbeş üyeden kurulur" denilmiştir. Aynı Yasa'nın 31. maddesinin son cümlesinde, yurtdışı temsilciliklerinin ise tüzüklerinde belirtilen yerlerde bulunacağı öngörülmesine karşın, Parti Tüzüğü'nün 58. maddesinin ikinci fıkrasında "Merkez karar ve yönetim kurulunun kararı ile uygun ve gerekli görülen yerlerde (özellikle Avrupa Birliği ve Avrasya ülkeleri) ve KKTC yurtdışı temsilcilikleri kurulabilir" denilerek yurt dışı temsilciliklerinin yerleri tüzükte açıkça belirtilmemiştir.

Böylece, Parti Tüzüğü'nün belirtilen maddeleri ile Siyasî Partiler Kanunu'nun emredici kurallarına aykırı davranıldığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, Tüzüğü'nde yasaya aykırı kuralları değiştirmeyen Sosyal Demokrat Parti'ye bu aykırılığın giderilmesi için Siyasî Partiler Kanunu'nun 104. maddesi uyarınca ihtarla bulunulması gerekir.

III- SONUÇ

A- Parti Tüzüğü'nün 46/1. ve 58/2. maddelerindeki düzenlemeleri, yapılan uyarıya rağmen 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 19/4. ve 31. maddelerine uygun hale getirmeyen Sosyal Demokrat Parti'ye, kararın tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde bu aykırılığı gidermesi için aynı Yasa'nın 104. maddesi gereğince İHTARDA BULUNULMASINA,

B- Karar örneğinin, gereği için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesine,

Esas Sayısı:2002/5 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:2003/4

25.3.2003 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Mustafa BUMİN

Başkanvekili
Haşim KILIÇ

Üye
Yalçın ACARGÜN

Üye
Sacit ADALI

Üye
Ali HÜNER

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Ertuğrul ERSOY

Üye
Tülay TUĞCU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Enis TUNGA

Üye
Mehmet ERTEN